

BENEFICIAR:

**TELLA IMPEX GRUP S.R.L. Sediul: sat Valea Seacă, comuna Valea Seacă, nr. 480,
județul Iași**

PRESTATOR:

Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară „Ion Ionescu de la Brad” Iași

RAPORT SINTETIC DE CERCETARE

Titlul proiectului:

SERVICII DE CERCETARE-DEZVOLTARE PENTRU ELABORAREA UNOR MĂSURI INOVATIVE DE CREȘTERE A VIABILITĂȚII ECONOMICE ÎN CONDIȚII DE INSTABILITATE MACROECONOMICĂ – VIATELLA

Valoarea totală a contractului: 61.285,00 lei (12.596 euro)

web <http://www.ecb.int> valabil la data de la data de 09.11.2020

Manager proiect,
Șef lucr. dr. Dan BODESCU

Echipa de implementare a proiectului

La implementarea proiectului „Servicii de cercetare-dezvoltare pentru elaborarea unor măsuri inovative de creștere a viabilității economice în condiții de instabilitate macroeconomică – VIATELLA”, care face obiectul contractului de finanțare nr. 20304/09.11.2020, echipa de cercetare a avut următoarea componență:

1. Manager proiect - Șef lucr. dr. Bodescu Dan,
2. Cercetător specialist - Prof. dr. Brezuleanu Stejărel,
3. Cercetător specialist - Prof. dr. Ștefan Gavril,
4. Cercetător specialist - Șef lucr. dr. Cazacu Dan,
5. Cercetător specialist - Conf. dr. Doliș Marius-Gheorghe,
6. Cercetător specialist - Șef lucr. dr. Moraru Radu Adrian,
7. Cercetător specialist - Șef lucr. dr. Robu Alexandru-Dragoș,
8. Cercetător specialist - Asist. dr. Frunză Gabriela,
9. Expert contabilitate - Ec. Crăciun Tatiana.

OPIS

Introducere

STADIUL CERCETĂRILOR ÎN DOMENIUL TEMATICII CERCETATE	4
SCOPUL ȘI OBIECTIVELE CERCETĂRILOR	13
METODE DE CERCETARE	15
REZULTATELE CERCETĂRII	20
Model de optimizare a costului de capital	20
Determinarea costului relativ de finanțare a în agricultură.	21
Model de determinare a sistemului motivațional al angajaților	22
Sistem integrat de recompense care să asigure un nivel maximizat de eficiență economică	23
Stabilirea parametrilor oportunității deciziilor de internalizare – externalizare	25
Stabilirea facilă a structurii de producție pentru creșterea performanțelor economice	27
CONCLUZII	30
ACKNOWLEDGMENTS	30
Bibliografie selectivă	34

Drepturile de proprietate industrială și intelectuală asupra rezultatelor cercetării sunt deținute exclusiv de către beneficiar. Forma concretă a rezultatelor cercetării fiind reprezentată de: Ghid de măsuri tehnico-economice inovative pentru creșterea viabilității economice, conform Cap 6 Art 6.1. din contractul de finanțare 20304/09.11.2020. În consecință prezentul raport se limitează la prezentarea direcțiilor în care s-au îndreptat cercetările și structura planului cercetării.

INTRODUCERE

Economia Uniunii Europene se află într-o perioadă marcată de provocări istorice și riscă să se piardă o bună parte a atuurilor pe care se bazează inclusiv construcția ei. Aceasta a reintrat pe scădere pentru a doua oară pe finalul anului 2020, semnalând o recesiune dublă. Austria, Italia și Franța au resimțit cel mai puternic impactul pandemiei COVID-19, în timp ce Germania a reușit o creștere minimală și, din punct de vedere tehnic, EUROSTAT estimează că atât economia Zonei Euro (-0,7%), cât și cea a Uniunii Europene (-0,5%) au reintrat în recesiune în ultimul trimestru din 2020. Pe întreg anul în care a izbucnit pandemia, produsul intern brut al Zonei Euro a înregistrat o scădere istorică, de -6,8%, iar cel al UE de -6,4%. Pentru comparație, în timpul crizei financiare din 2009, economia Uniunii a pierdut doar -4,3%.

Cei mai mulți cercetători consideră că România va avea pe termen lung, probabil una cele mai afectate economii de pandemie. Revenirea economiei românești pe trimestrul al III-lea a fost una modestă, departe ca amplitudine de căderea din trimestrul al II-lea, iar în al IV-lea trimestru s-a înregistrat cel mult o stagnare față de trimestrul al III-lea. Valoare PIB a fost semnificativ mai mică față de trimestrul al IV-lea din 2019 (caracterizat prin o dinamică de +4,7%) ceea ce va face să se încheie anul 2020 cu o cădere economică severă, semnificativ mai gravă nu numai decât prognoza oficială (-3,8% în proiecția CNP) dar și decât cea a FMI (-4,8%).

Anthony Fauci, epidemiologul șef al SUA a declarat că vaccinul va rezolva pandemia dar nu va eradica virusul, care riscă să devină endemic.

Jerome Powell, președintele FED, a spus că economia a început recuperarea, dar nu către normalitatea pe care o știam înainte de pandemie, ci către o alta, destul de diferită, mult digitalizată și automatizată, în care categorii largi de oameni (cei mai mulți fără o calificare prea sofisticată) vor traversa o perioadă mai lungă în care își vor găsi greu de lucru. Powell insistă și pe faptul că economia de după pandemie va avea o productivitate mai mică, inclusiv din cauza deficiențelor greu de recuperat produse de educația precară a populației. The Guardian (12/11/2020) a găzduit o foarte interesantă analiză în care arăta efectele pe termen foarte lung ale șomajului asupra tinerilor din Europa. Pandemia de Coronavirus poate aduce finalul economiei de consum așa cum

SERVICII DE CERCETARE-DEZVOLTARE PENTRU ELABORAREA UNOR MĂSURI INOVATIVE DE CREȘTERE A VIABILITĂȚII ECONOMICE ÎN CONDIȚII DE INSTABILITATE MACROECONOMICĂ – VIATELLA

o știm noi, în sensul rebalansării ponderii pe care marketingul o are în produsul final datorită concentrării cererii pe produsele de bază și mai puțin pe cele de folosință îndelungată, în perspectiva unei creșteri rapide și de durată a șomajului pe toate meridianele lumii. Acest fenomen va reduce cererea și, implicit, economiile de scară, consumurile în volume mari, pe care se bazează economia actuală.

Îngrijorarea oamenilor față de COVID-19 afectează comportamentul lor de consum pe termen lung, cererea de produse și mai ales servicii persistând probabil sub nivelul din 2019 și în intervalul 2021-2022.

EUROSTAT, arată că în anul 2020 România a fost printre cele mai afectate economii din UE, (pe locul II după Spania, viitorul despre care vorbește Jerome Powell devine prezent. Aceasta pentru că anul agricol a fost deosebit de nefavorabil (fermele agricole n-au avut lockdown, dar a fost secetă), serviciile “neesențiale” au lucrat mai puțin oameni și PIB-ul acestei ramuri s-a redus semnificativ iar industria intrase în recesiune încă de anul trecut, situația evidențiată în special prin reducerea volumului exporturilor și degradarea balanței de plăți.

Managementului beneficiarului SC Tella Impex SRL înțelege realitățile românești și are o viziune pro-activă cu privire la schimbările ce se vor produce în mediul economic. În consecință, și-a exprimat nevoia de a îmbunătăți performanțele unității economice în sensul creșterii calității proceselor pentru asigurarea unei eficiențe economice superioare și creșterea viabilității economice.

STADIUL CERCETĂRILOR ÎN DOMENIUL TEMATICII CERCETATE

Una dintre provocările cele mai importante pentru manageri este acela de a echilibra costurile acțiunii de întreținere cu costul de capital. Actualitatea științifică de profil se concentrează pe o cercetare intensivă care oferă cele mai adecvate strategii pentru organizarea unui set de acțiuni de întreținere, bazate în general pe modele complexe de degradare, pentru a optimiza un criteriu de decizie.

De obicei, aceste modele iau în considerare diferite acțiuni de întreținere din înlocuirea "la fel de bună ca și nouă" printr-un element identic, întreținere imperfectă care restabilește articolul la o condiție acceptabilă și o reparație minimă sau "la fel de rea ca veche". Ele nu ne permit să luăm în considerare apariția noilor tehnologii, cu costuri mai scăzute de exploatare și întreținere, rate de defecțiune mai mici, o calitate superioară și rate de ieșire.

Aceste informații sunt importante pentru ca managerii să decidă planul de investiții de înlocuire. Pe de altă parte, modelele dedicate optimizării planificării prin introducerea modificărilor tehnologice se bazează, în general, pe observațiile performanței economice a procesului de întreținere¹.

Un factor important pentru decizia cu privire la dezvoltarea acestor întreprinderi este finanțarea lor abilă și, în special, posibilitatea de a utiliza, în afară de sursele tradiționale, surse alternative de finanțare, cum ar fi creditele de la furnizori, creditele subvenționate, leasing și instrumente hibride.

Întreprinderile mici și mijlocii, care constituie majoritatea covârșitoare a întreprinderilor care operează în țări aparținând Uniunii Europene, întâlnesc pe drumul dezvoltării lor o serie de bariere pe care încearcă să le depășească cu succese mai mari sau mai mici. Una dintre principalele bariere în calea dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii este cea asociată cu lipsa resurselor financiare.

¹ Laissy A. P., 2015, Guide to Cost-Benefit Analysis of Investment Projects, Luxembourg: Publications Office of the European Union

Micile întreprinderi și întreprinderile mijlocii sunt un partener de primire a capitalului mai puțin atractiv pentru cofinanțatori decât întreprinderile mari, care de obicei, beneficiază de un nivel financiar foarte stabil. Prin urmare, se consideră că finanțarea întreprinderilor mici și mijlocii este asociat cu un risc crescut. Acest lucru reduce oportunitățile pentru acestea întreprinderilor pentru a acumula capital ².

Toate activitățile din producția agricolă sunt determinate de calitatea antreprenoriatului. Fără antreprenoriat competitiv, producătorii agricoli locali nu ar putea supraviețui. Antreprenoriatul este deosebit de important în lanțul complexului agroalimentar, care include toți subiecții de la producția agricolă primară până la producția de distribuție a produselor alimentare. Sistemul agroindustrial constă în mici ferme familiale, ferme, mari corporații agricole, instituții de credit, furnizori de intrări, companii producătoare, rețea de transport, comerț cu ridicata, marketing, restaurante și produse alimentare cu amănuntul.

Ferma este principala entitate de afaceri în sistemul agroindustrial. Ea este o exploatare agricolă specializată pe producție. Antreprenoriatul oferă răspunsuri la întrebări despre cum, de cine și cu ce consecințele sunt detectate, create și exploatate oportunități pentru introducerea de noi produse și servicii. Antreprenoriatul este un creativ individual

Problema cheie a antreprenoriatului în producția agricolă și, de asemenea, în complexul agroindustrial este lipsa resurselor financiare ³. Situația poate fi îmbunătățită prin creșterea disponibilitatea de capital din surse alternative de finanțare.

Surse alternative de finanțare a întreprinderilor antreprenoriale reprezintă surse de finanțare active și au un rol relativ important în în lume, în special în domeniul finanțării începătorilor în antreprenoriat sau fermierilor și alți antreprenori care au capacitate de creditare mai mică în țările în curs de dezvoltare.

Cele mai importante surse alternative de finanțare sunt microcreditele, business angels, venture, capitaliști și crowdfunding. În țările dezvoltate, în special în SUA, fondurile speculative acordă sprijin financiar întreprinderilor promițătoare în primul rând prin investiții în valori

² Róžański J. 2019, Advanced System of SME Financing in Market Economy, Zagreb International Review of Economics & Business, Vol. 22, Special Conference Issue, pp. 15-23

³ Veselinović, B. and Drobnjaković, M., 2014, Qualitative and Quantitative Analysis of Micro and Macro Aspects of Agricultural Finance. Economics of Agriculture, Vol. 61, No. 3, pp. 771-787.

mobiliare⁴.

Personalul calificat și motivat reprezintă principalul factor competitiv al unei organizații. Este universal recunoscut faptul că motivația angajaților depinde de individ, conjunctură și timp și se schimbă continuu. Datorită acestei complexități este imposibil un răspuns fără echivoc cu privire la modul în care este cel mai bine să fie motivați angajații⁵.

Locul esențial al resurselor umane în lanțul de creare a valorii evidențiază legătura dintre satisfacția angajaților și productivitatea și calitatea acestora de muncă, care are un impact asupra creșterii loialității clienților și performanțelor organizației. Numai angajații mulțumiți și competenți stau la baza asigurării productivității muncii și calitatea produselor. Acest lucru este confirmat de cercetări⁶ care susțin că procesul de creare a valorii într-o organizație trebuie să se bazeze pe un sistem motivațional a angajaților gândit, centrat pe elemente principale precum efortul - rezultatul - recompensa - satisfacția. Potrivit lui procesul de motivare se bazează pe o filozofie a marketingului intern. Aceasta constă în teoria că angajații unei organizații își constituie piața internă, care are clienți, furnizori și creează valoare (un lanț de valoare). Lanțul valoric se formează în interiorul organizației, care trebuie să fie proiectat să satisfacă atât nevoile angajaților, cât și ale clienților⁷.

Lanțul de creare a valorii unei organizații se bazează pe următorul algoritm: Sistemul de recompensare și motivare pentru muncă este condiționat de managementul resursele umane care determină satisfacția angajaților. Satisfacția angajaților are un impact asupra productivității și calității muncii angajaților. Calitatea produselor determină satisfacția clienților și creșterea fidelității acestora. Clienții mulțumiți de produse și loiali determină creșterea profitului

⁴ Njegomir, V. and Ćirić, J.. 2013, The importance of hedge funds: The point of view of insurance companies and other institutional investors. *Strategic Management*, Vol.18, No.1, 2013, pp. 37-46.

⁵ Marcinkeviciute, L. 2005. Employees' motivation model in Lithuanian food industry: search for theoretical and practical premises, *Engineering Economics* 3(43): 67-73.

⁶ Kerestešová, M. 2012. The model of motivating planning and planning motivation, *Human Resources Management & Ergonomics* 6(2): 115-129.

⁷ Kukreja, J. 2017. Internal marketing: a prelude or an outcome of employee motivation?, *BVIMSR's Journal of Management Research* 9(1): 54-59.

organizației. Profitul unei organizații este unul dintre cei mai importanți factori în formarea unui sistem de motivație a angajaților și de remunerare a muncii.

Cercetări cu privire la motivație se referă în principal la motivele pentru care oamenii se comportă într-un anumit mod. În general, poate fi descris ca direcția și persistența acțiunii. Este preocupat de motivul pentru care oamenii aleg un anumit curs de acțiune în comparație cu alții și de ce continuă cu acțiunea aleasă, adesea pe o perioadă lungă de timp și în fața dificultăților și problemelor⁸.

Deci, motivația se află în centrul procesului în care lucrurile inovatoare și productive se realizează în cadrul unei organizații⁹.

Dacă unii cercetători au arătat necesitatea satisfacerii adecvate a nevoilor primare ale angajaților, alții au pledat pentru satisfacerea nevoilor de ordin superior prin reproiectarea activității participative. Sunt evidente limitările acestor prescripții și comunitatea științifică a ajuns la un consens că prescripțiile provin dintr-o înțelegere inadecvată a nevoilor și așteptărilor angajaților. Dar unii cercetători afirmă că trebuie îmbunătățită motivația angajaților prin schimbarea percepțiilor asupra realității sociale care le influențează puternic nevoile și așteptările. Alții consideră că oferta angajatorilor trebuie să se conformeze sistemului de motivații și așteptări ale angajaților.

Satisfacția la locul de muncă nu este doar un factor determinant de alegere profesională ci poate contribui la competitivitatea, productivitatea și potențialul de creștere al unei organizații. Deci, este important să-i înțelegem factorii determinanți. Aceasta nu este o nouă linie de cercetare. De mulți ani cercetătorii în economia muncii s-au preocupat de factorii determinanți ai satisfacției la locul de muncă, iar alții s-au concentrat pe satisfacția profesională în cazul muncii pe cont propriu.

De la primele forme istorice de cristalizare a activității economice, organizațiile (firme și organisme publice) tind să fie integrate vertical pentru că doresc să controleze atât canalele de aprovizionare, cât și pe cele de distribuție. Produsele sunt fabricate din materii prime proprii și

⁸ Mullins LJ (2005). Management and Organisational Behaviour. Prentice hall. UK 7th Ed. 88(431):1052-1058.

⁹ Bloisi W, Cook CW, Hunsaker PL (2003). Management and Organisational Behaviour, McGraw-Hill, pp.169-208.

SERVICII DE CERCETARE-DEZVOLTARE PENTRU ELABORAREA UNOR MĂSURI INOVATIVE DE CREȘTERE A VIABILITĂȚII ECONOMICE ÎN CONDIȚII DE INSTABILITATE MACROECONOMICĂ – VIATELLA

sunt transportate la propria lor magazine cu amănuntul¹⁰.

Treptat, unele organizații au început să separe activitățile proprii și să le externalizeze către alte organizații¹¹. Într-o structură de acest tip, un lider central operează principalele activități strategice și externalizează alte activități precum producția, comercializarea și distribuția. Acest lucru scade controlul asupra ansamblului dar, de obicei, crește eficiența. În acest context, inovația este o armă critică pentru antreprenorii care caută noi oportunități de a produce bunuri și servicii superioare¹².

Cercetători în producție și aprovizionarea pe filieră susțin că externalizarea a evoluat pe baza dilemei: a face sau a cumpăra. Cercetătorii tind să considere externalizarea ca o nouă tendință revoluționară a epocii noastre¹³.

Externalizarea este o paradigmă de afaceri conform căreia o organizație își transferă o parte din procesele proprii către un furnizor de servicii. Structura externalizării este complexă, deoarece presupune o gamă largă de activități și funcții care determină dileme manageriale¹⁴.

În activitatea exploatațiilor agricole, în cadrul aceleiași an agricol sau de la un an la altul, agricultorii sunt puși în fața unei dileme legate de volumul și structura lucrărilor pe care trebuie să le realizeze. O parte dintre activitățile pe care trebuie să le realizeze pentru obținerea producției agricole sau pentru comercializarea acestora pot fi cedate către alte unități economice (terțe) precum: transportul unor input-uri, comercializarea produselor agricole, procesarea, ambalarea, etichetarea, proiectarea tehnico-economică, etc.

Agricultorii trebuie să decidă care sunt activitățile pe care le vor realiza prin eforturile proprii și care sunt cele care vor fi cedate către alte unități.

¹⁰ Gerbl M., McIvor R., Humphrey 2009. Global services outsourcing: Critical aspects and future directions. POMS 20th Annual Conference, 1-23.

¹¹ Fuschi, D. L.: Tvaronavičienė, M. 2016. A network based business partnership model for SMEs management, *Entrepreneurship and Sustainability Issues* 3(3): 282-289.

¹² Pauceanu, A. M. 2016. Innovation and entrepreneurship in Sultanate of Oman – an empirical study, *Entrepreneurship and Sustainability Issues* 4(1): 83-99.

¹³ Busi M., McIvor R. 2008. Setting the outsourcing research agenda: the top-10 most urgent outsourcing areas, *Strategic outsourcing: An international journal*, Vol.1, No. 3, 185-197.

¹⁴ Yi S., Guo K., Chen Z. 2016. Forecasting China's service outsourcing development with an EMD-VAR-SVR ensemble method. *Procedia computer science*, 91, 392-401.

Cercetările aplicate de economie agrară s-au concentrat în ultimele decenii pe modernizarea fermelor iar politicile agricole s-au axat pe specializare, comasarea terenurilor și reducerea costurilor de producție pentru a satisface cererea de alimente la un preț redus. Beneficiile economice din urma creșterii productivității agricole au avantajat și restul sectoarelor economice de pe urma reducerii prețului real la produse pentru consumatori. Datorită necesității cât mai reduse a muncii în agricultură, celelalte sectoare economice au atras forța de muncă care nu mai era necesară sectorului agricol.

O lungă perioadă de timp s-au făcut remarcate discursuri dominante ce aveau drept subiect dezvoltarea și modernizarea agriculturii, acestea concentrându-se în deosebi pe specializarea și intensificarea producției agricole. Cu toate acestea, s-a pus problema fiabilității acestei metode în cazul unei agriculturi rezistente și durabile¹⁵. Alte cercetări, urmăresc ambele strategii și potențialul acestora de a reduce costurile unitare medii pentru producerea unui bun.

Agricultura multifuncțională valorifică și pune la dispoziție produse ce nu pot fi comercializate, printre acestea putând să se regăsească bunuri publice precum accesul la natură și punerea la dispoziție a unui peisaj atractiv. În Europa a crescut în mod semnificativ această cerere de bunuri publice, oamenii fiind mai mult preocupați de degradarea mediului natural, emisiile de gaze cu un posibil efect de seră, schimbările climatice sau de factori precum calitatea vieții comparativ cu interesele mai scăzute față de posibilele deficiențe de producție. Ca o consecință a acestui lucru, este necesară o abordare care să se bazeze pe asigurarea obiectivelor esențiale mediului și vieții sociale, în defavoarea creșterii producției sau a liberalizării politicilor agricole.

Producția comună explică necesitatea existenței firmelor cu producție multiplă. Acestea, își justifică existența în cazul în care se remarcă faptul că pentru o producție comună sunt necesare costuri mai mici, decât în cazul unei producții separate. O altă caracteristică importantă a unei întreprinderi comune este aceea că o creștere sau o scădere a ofertei sau a prețului unei producții influențează și oferta sau prețul altor produse. În literatură, termenul de producție comună este

¹⁵ Jackson J., Ray Minjares, Kyra S., Naumoff, Bina, Patel Shrimali, Lisa K. Martin (2009) Agriculture Policy Is Health Policy, *Journal of Hunger & Environmental Nutrition*, 4:3-4, 393-408

**SERVICII DE CERCETARE-DEZVOLTARE PENTRU ELABORAREA UNOR MĂSURI INOVATIVE DE CREȘTERE
A VIABILITĂȚII ECONOMICE ÎN CONDIȚII DE INSTABILITATE MACROECONOMICĂ – VIATELLA**

definit având în componența sa toate situațiile de producție în care două sau mai multe produse prezintă o interdependență din punct de vedere economic și tehnic. Câteva exemple ale acestui tip de teorie sunt regăsite în cazul producției de lapte și carne, carne de miel și lână sau carne și gunoi de grajd.

SCOPUL ȘI OBIECTIVELE CERCETĂRILOR

Scopul contractului de cercetare aplicată reglementată prin contractul 20304/09.11.2020 a constat în elaborarea unor măsuri inovative de creștere a viabilității economice în condiții de instabilitate macroeconomică.

Acesta a derivat în trei obiective specifice orientate pe cei trei factori ai dezvoltării economice:

1. Elaborarea unor măsuri inovative de creștere a viabilității economice în condiții de instabilitate macroeconomică prin instrumente de optimizare a utilizării capitalului;
2. Elaborarea unor măsuri inovative de creștere a viabilității economice în condiții de instabilitate macroeconomică prin instrumente de optimizare a utilizării forței de muncă.
3. Elaborarea unor măsuri inovative de creștere a viabilității economice în condiții de instabilitate macroeconomică prin instrumente de management.

Măsurile inovative de creștere a viabilității economice în condiții de instabilitate macroeconomică prin instrumente de optimizare a utilizării capitalului au constat în realizarea unui model de optimizare a costului de capital și elaborarea unei aplicații pentru determinarea costului relativ de finanțare a activității în agricultură.

Măsurile inovative de creștere a viabilității economice în condiții de instabilitate macroeconomică prin instrumente de optimizare a utilizării forței de muncă au presupus realizarea unui model de determinare a sistemului motivațional al angajaților și propunerea unui sistem integrat de recompense care să asigure un nivel maximizat de eficiență economică.

Măsurile inovative de creștere a viabilității economice în condiții de instabilitate macroeconomică prin instrumente de management a constat în construirea a două aplicații informatice, prima pentru stabilirea parametrilor oportunității deciziilor de internalizare – externalizare și a doua pentru stabilirea facilă a structurii de producție pentru creșterea performanțelor economice.

METODE DE CERCETARE

Cercetările realizate în cadrul acestui proiect au utilizat metodele de cercetare impuse de obiectivele specifice și particularitățile domeniului: documentarea științifică, observația științifică, analiza economică – diagnosticul tehnico-economic, analiza de oportunitate, simularea economică, analiza de sensibilitate și analiza socio-economică.

Documentarea științifică a presupus sintetizarea principalelor cercetări cu privire la: modele de optimizare, costului de producție, costurile investițiilor în agricultură, motivațiile angajaților, eficiență economică specifică sistemului de recompensare a muncii, parametrii deciziilor de internalizare – externalizare și structuri de producție pentru performante. Astfel, au fost asigurat fundamentul cercetărilor prezentate și stabilirea nivelului de noutate a acestora.

Observația științifică a constat în realizarea unui număr mare de deplasări la ferma beneficiarului pentru preluarea unor informații specifice resursei umane, capitalului utilizat, și condițiilor particulare de activitate. Observația s-a realizat planificat pe obiective specifice, activități și cercetători specializați pe domeniile de cercetare corelate cu ultimele dintre acestea.

Astfel, a fost determinată structura organizațională a întreprinderii, posturile și sarcinile personalului, atmosfera generală psihosociologică, structura capitalului, elementele de capital precum clădiri, utilaje și agregate agricole, modele, mărci, caracteristici tehnice și grad de uzură relativă. S-au corelat fișele tehnologice planificate cu activitățile realizate, s-au realizat determinări pentru stabilirea productivității efective a mașinilor agricole și au fost stabilite principalele puncte tari și slabe a sistemului tehnologic și de management.

Analiza economică s-a cristalizat sub forma diagnosticul tehnico-economic cu privire la principalii indicatori financiari precum: active imobilizate, active circulante, stocuri, creanțe, case și conturi la bănci, cheltuieli în avans, datorii, venituri în avans, provizioane, capitaluri, capital subscris vărsat, cifra de afaceri netă, venituri totale, cheltuieli totale, profitul sau pierderea brut(a), profitul sau pierderea net(ă) a exercițiului financiar.

SERVICII DE CERCETARE-DEZVOLTARE PENTRU ELABORAREA UNOR MĂSURI INOVATIVE DE CREȘTERE A VIABILITĂȚII ECONOMICE ÎN CONDIȚII DE INSTABILITATE MACROECONOMICĂ – VIATELLA

Acești indicatori au stat la baza determinării principalilor indicatori de performanță economică precum: ratele de rentabilitate, eficiența economică a investițiilor, durata de recuperare a investițiilor, eficiența economică specifică utilizării capitalului, productivitatea muncii, pragul de rentabilitate și marja de siguranță.

Analiza de oportunitate a permis determinarea performanțelor economice specifice alternativelor la care s-a renunțat sau care nu au fost cunoscute în relație cu performanțele economice proprii. Această metodă a utilizat indicatori precum: costul de oportunitate, profitul de oportunitate, rentabilitatea specifică oportunității și marja de siguranță de oportunitate.

Simularea economică a presupus implementarea virtuală a unor modele propuse în cadrul acestei cercetări pe baza informațiilor economice modelate astfel încât să surprindă cele mai importante modificări implicate. Această metodă se are un nivel ridicat de eficiență și permite implementarea unor soluții economice în timp scurt și cu erori minime pentru activitatea practică.

Analiza socio-economică a utilizat instrumente de cercetare precum interviul, chestionarul și sondajul de opinie. Acestea au permis prelevarea informațiilor de la managementul fermei și angajații acesteia cu privire la sistemul de coordonare, conducere, antrenare, monitorizare și respectiv, motivațiile personalului, așteptările și percepția asupra locului de muncă în care activează.

Analiza de senzitivitate a fost utilizată pentru determinarea efectului variației unor factori conjuncturali asupra indicatorilor analizați în cadrul modelelor economice sau în funcție de măsurile de creștere a performanțelor economice propuse în cadrul acestor cercetări.

Realizarea modelului de optimizare a costului de capital a constat în determinarea indicatorilor precum: Amortizarea contabilă, valoarea rămasă de amortizat, amortizarea economică (deprecierea), valoarea rămasă reală, costul de capital 0, preț de achiziție, preț de vânzare, costul de capital 1. aceștia au condus la determinarea costului de capital determinat după vechimea mijlocului fix stabilită în ani, km sau ore de utilizare.

Determinarea costului relativ de finanțare a activității în agricultură a presupus analiza principalelor alternative de finanțare precum: credit bancar, surse proprii, ajutoare de stat sau comunitare, leasing, finanțare prin asociere/acțiuni business angels. Pentru acesta s-a realizat un algoritm de determinare a performanțelor economice prin utilizarea indicatorilor: cheltuielile de

SERVICII DE CERCETARE-DEZVOLTARE PENTRU ELABORAREA UNOR MĂSURI INOVATIVE DE CREȘTERE A VIABILITĂȚII ECONOMICE ÎN CONDIȚII DE INSTABILITATE MACROECONOMICĂ – VIATELLA

finanțare, cheltuielile variabile de finanțare, cheltuielile fixe de finanțare, TVA recuperat, rata cheltuielilor de finanțare, marja de siguranță determinată de finanțare.

Modelul de determinare a sistemului motivațional al angajaților a plecat de la analiza importanței comparative a condițiilor de muncă, evaluarea calitativă a alternativelor de muncă și a finalizat cu analiza alternativelor de angajare pe piața domeniului în care personalul este deja angajat.

Sistemul integrat de recompense care să asigure un nivel maximizat de eficiență economică fost realizat pe baza principalelor motivații ale personalului angajat realizat al modelul anterior și a corelat așteptările cu percepția asupra calității locului de muncă actual pentru determinarea celor mai eficiente instrumente de motivare în funcție de impactul relativ al acestora.

Stabilirea parametrilor oportunității deciziilor de internalizare – externalizare s-a realizat prin determinarea alternativelor de externalizare a unor lucrări agricole iar acestea au fost analizate din perspectiva unor indicatori precum: cheltuielile cu deprecieri / lucrare /ha, cheltuielile cu reparațiile / lucrare / ha, cheltuielile cu întreținerea / lucrare /ha, cheltuielile cu motorina / lucrare /ha, cheltuieli cu salariile / lucrare /ha, cheltuieli interne totale / lucrare /ha, profitul externalizării lucrării / lucrare /ha, rentabilitatea externalizării lucrării / lucrare /ha.

Stabilirea facilă a structurii de producție pentru creșterea performanțelor economice a plecat de la dilema constantă a mediului economic: specializarea sau diversificarea activității. Pentru aceasta s-au realizat analize statistice, matematice, economice și de senzitivitate care conduc la stabilirea algoritmului minim necesar pentru decizia cu privire la structura de producție.

Informațiile utilizate au avut drept sursă: documentele interne ale unității, chestionarele, interviurile, sondajele de opinie, date publice furnizate de Ministerul Finanțelor Publice, Institutul Național de Statistică, Bazele de date on line EUROSTAT și FAOSTAT. De asemenea, au fost utilizate baze de date on line precum: <https://www.europe-agriculture.com>, <https://www.truck1.eu/agricultural-machinery>, <https://autoline.info/-/tractors> pentru obținerea informațiilor de piață cu privire la elementele de capital utilizate de unitatea economică cercetată.

Aceste informații au fost codificate, prelucrate în aplicații Office Microsoft, IBM SPSS Statistics și au fost interpretate specific de cercetători în funcție de domeniul de activitate.

**SERVICII DE CERCETARE-DEZVOLTARE PENTRU ELABORAREA UNOR MĂSURI INOVATIVE DE CREȘTERE
A VIABILITĂȚII ECONOMICE ÎN CONDIȚII DE INSTABILITATE MACROECONOMICĂ – VIATELLA**

Preluarea, prelucrarea și raportarea informațiilor a fost realizată în acord cu REGULAMENTUL (UE) 2016/679 din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și Legea nr. 677 din 21 noiembrie 2001 pentru protecția persoanelor cu privire la date cu caracter personal efectuate de persoane fizice sau juridice.

REZULTATELE CERCETĂRII

Rezultatele cercetărilor au fost predate beneficiarului sub forma unui Ghid de măsurători tehnico-economice inovative pentru creșterea viabilității economice, conform Cap 6 Art 6.1. din contractul de finanțare 20304/09.11.2020. Acestea sunt structurate pe elementele derivate din obiectivele cercetării care vor fi prezentate sintetic în cele ce urmează.

Model de optimizare a costului de capital

Modelele propuse în literatura de specialitate iau în considerare diferite acțiuni de întreținere din înlocuirea printr-un element identic, întreținere imperfectă care restabilește articolul la o condiție acceptabilă și o reparație minimă. Ele nu ne permit să luăm în considerare apariția noilor tehnologii care presupun cu costuri mai scăzute de exploatare și întreținere, rate de defectiune mai mici, o calitate superioară și rate de ieșire.

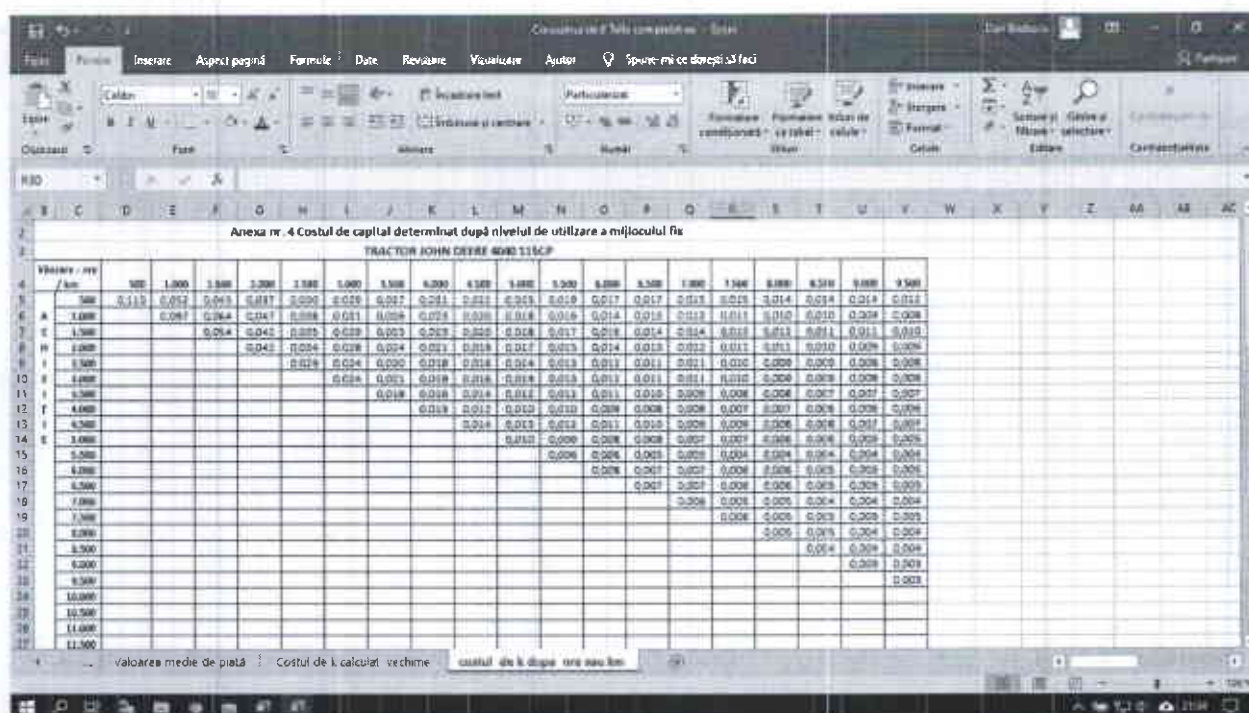

Figura nr. 1 Aspecte din conținutul modelului de optimizare a costului de capital

Modelului de optimizare a costului de capital a constat în corelarea indicatorilor precum: Amortizarea contabilă, valoarea rămasă de amortizat, amortizarea economică (deprecierea), valoarea rămasă reală, costul de capital 0, preț de achiziție, preț de vânzare, costul de capital 1. aceștia au condus la determinarea costului de capital determinat după vechimea mijlocului fix stabilită în ani, km sau ore de utilizare.

Acesta are la bază utilizarea informațiilor indirecte au privire la un anumit fenomen și în acest caz a fost realizată o analiză a costului de capital propriu al fermei prin prelucrarea și analiza informațiilor de piață a mașinilor agricole utilizate precum prețurile de vânzare și achiziție în funcție de nivelul de utilizare.

Determinarea costului relativ de finanțare a activității în agricultură.

Problema cheie a antreprenoriatului în producția agricolă și, de asemenea, în complexul agroindustrial este lipsa resurselor financiare ¹⁶. Situația poate fi îmbunătățită prin creșterea disponibilitatea de capital din surse alternative de finanțare.

Surse alternative de finanțare a întreprinderilor antreprenoriale reprezintă surse de finanțare active și au un rol relativ important în în lume, în special în domeniul finanțării începătorilor în antreprenoriat sau fermierilor și alți antreprenori care au capacitate de creditare mai mică în țările în curs de dezvoltare.

Pentru finanțarea activității curente s-a procedat la identificarea surselor de finanțare pentru achiziția de input-uri pentru o valoare și o perioadă dată specifică beneficiarului. Exploatația agricolă a înregistrat în anul precedent indicatori de performanță care au stat la baza determinării costului relativ la finanțării în funcție de costurile de oportunitate.

Plata la termen a input-urilor este o formă de finanțare indirectă în sensul că furnizorul de materii prime, materiale, servicii, etc. acceptă plata acestora după o perioadă stabilită de comun acord. În aceste condiții prețul de livrare a produselor este diferit de cel care presupune plata la livrare. De fapt, diferența de preț între cele două momente reprezintă prețul amânării plății sau costul finanțării. Aceasta trebuie corelată cu durata utilizării creditului. Aceasta este rata dobânzii pentru finanțarea pe care a asigurat-o furnizorul de input-uri dacă s-ar fi stabilit plata la 12 luni.

¹⁶ Veselinović, B. and Drobnjaković, M., 2014, Qualitative and Quantitative Analysis of Micro and Macro Aspects of Agricultural Finance. *Economics of Agriculture*, Vol. 61, No. 3, pp. 771-787.

creditate. Aceasta este diferită de rata dobânzii pentru că ia în considerație și alte cheltuieli de creditare decât dobânzile cum ar fi comisioanele.

Finanțarea din surse proprii pare să fie cea mai ieftină de cele mai multe ori pentru că nu are costuri explicite și în consecință este preferată de cele mai multe ori. În realitate, capitalul propriu are valoare relativă variabilă în funcție de performanțele întreprinderii.

În consecință, determinarea costului relativ de finanțare a activităților economice, fie ele activități curente sau investiții s-a făcut în funcție de impactul pe care îl au acestea asupra performanțelor economice ale unității economice.

Beneficiarul a luat la cunoștință despre rezultatele parțiale ale acestor cercetări și a identificat sursa unor disfuncționalități în fluxul de numerar tocmai datorită aprecierii necorespunzătoare ale alternativelor de finanțare.

Model de determinare a sistemului motivațional al angajaților

Procesul de motivare se bazează pe o filozofie care constă în teoria că angajații unei organizații își constituie piața internă, care are clienți, furnizori și creează valoare -un lanț de valoare ce se formează în interiorul organizației. Acesta trebuie să fie proiectat astfel încât să satisfacă atât nevoile angajaților, cât și ale clienților.

Acest model a fost aplicat pentru analiza preferințelor angajaților și percepțiile pe care le au aceștia cu privire la alternativele reprezentate de diferite alternative de activitate. Pentru aceasta, s-au parcurs următoarele etape: identificarea nevoilor generice ale angajaților; detalierea analizei nevoilor; tehnica priorităților și cuantificarea satisfacției pentru nevoile identificate.

Identificarea nevoilor generice ale angajaților constă în stabilirea pentru subiecții cercetați care sunt nevoile care pot fi acoperite de locul de muncă vizat sau ocupat. Această etapă constă efectiv în enumerarea nevoilor. Este necesară precizarea că un număr mai mare de nevoi identificate va determina o calitate mai bună a rezultatelor.

Astfel, au fost identificate 11 nevoi: flexibilitatea procesului de lucru, respect pentru viața personală, calitatea relațiilor dintre angajați, ambianță favorabilă, dezvoltare profesională, satisfacția socială, recunoașterea eforturilor proprii, beneficii financiare, tratament etic, respect din partea angajatorului și siguranța muncii.

SERVICII DE CERCETARE-DEZVOLTARE PENTRU ELABORAREA UNOR MĂSURI INOVATIVE DE CREȘTERE A VIABILITĂȚII ECONOMICE ÎN CONDIȚII DE INSTABILITATE MACROECONOMICĂ – VIATELLA

Tehnica priorităților este un instrument de clasificare a nevoilor, activităților, obiectivelor sau a altor criterii după importanța pe care o prezintă acestea. De obicei nu este dificil de stabilit care este cea mai importantă nevoie pe care o resimțim dintr-un set redus de nevoi. În schimb, în momentul în care numărul acestora crește, întâmpinăm dificultăți în stabilirea priorităților între cele mai importante nevoi și de asemenea între cele mai puțin importante. În plus, nu știm care este intensitatea cu care își exprimă importanța fiecare criteriu în parte. În aceste condiții, nu cunoaștem măsura în care fiecare influențează activitatea curentă.

În cadrul analizei nevoilor angajaților – aplicația individuală s-a procedat la aprecierea importanței fiecărei nevoi cu fiecare dintre celelalte. Precizăm că în acest caz s-a procedat la o apreciere exhaustivă: s-a considerat că în fiecare apreciere nu există valori intermediare. Importanța relativă a fiecărui criteriu este dată doar de creșterea sau scăderea importanței date de fiecare apreciere ulterioară.

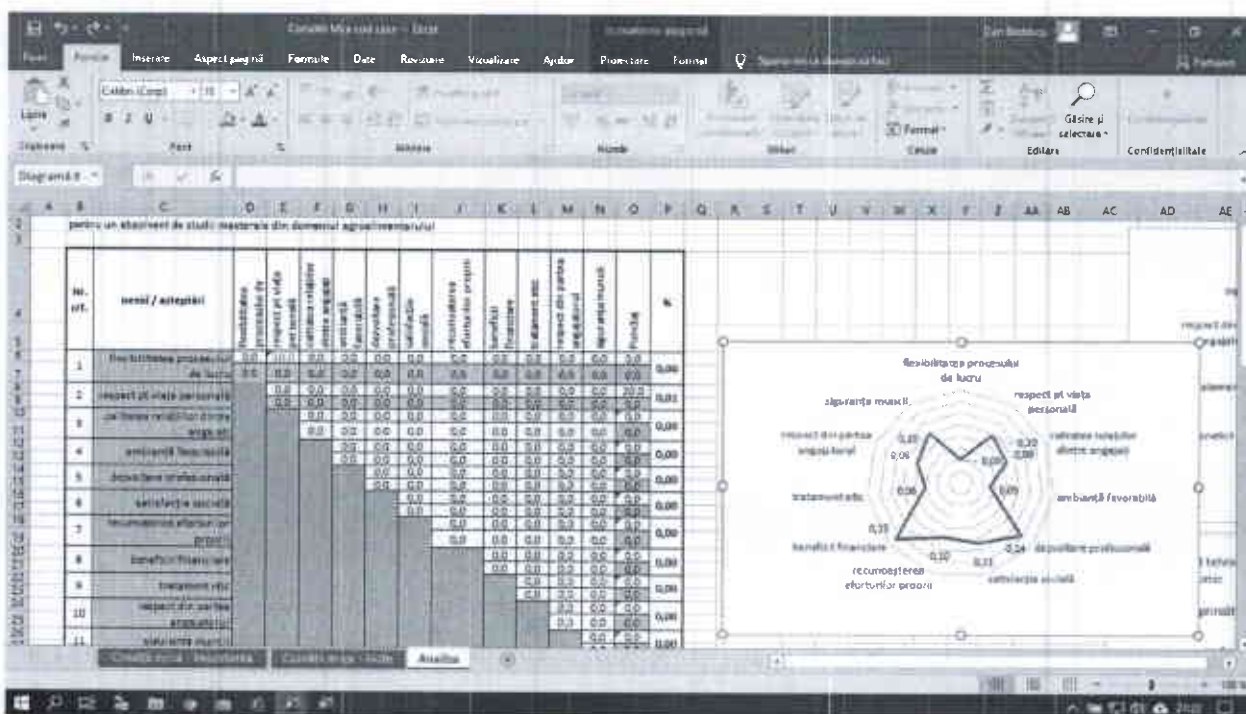

Figura nr. 3 Aspecte din aplicațiile pentru determinarea sistemului motivațional al angajaților

Cuantificarea satisfacției pentru nevoile identificate în etapele anterioare necesită utilizarea unui indicator specific. Propunem în acest caz nota de bonitare (NB), indicator care să exprime

nivelul de satisfacere a unei nevoi de către o alternativă oferită. Acest indicator se va exprima ca medie ponderată a notelor obținute de fiecare alternativă analizată pentru nevoile stabilite anterior.

Sistem integrat de recompense care să asigure un nivel maximizat de eficiență economică.

Satisfacția la locul de muncă este doar un factor determinant de alegere profesională și poate contribui la competitivitatea, productivitatea și potențialul de creștere al unei organizații. Aceasta nu este o nouă linie de cercetare. De mulți ani cercetătorii în economia muncii s-au preocupat de factorii determinanți ai satisfacției la locul de muncă, iar alții s-au concentrat pe satisfacția profesională în cazul muncii pe cont propriu.

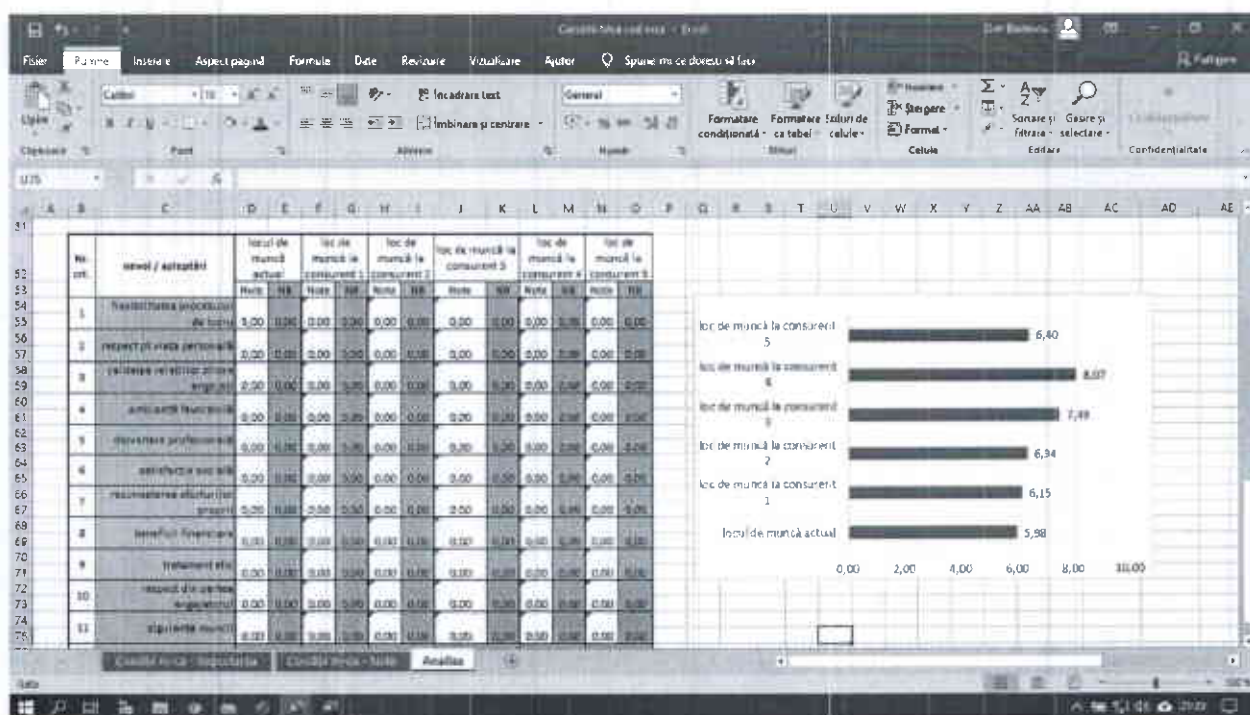

Figura nr. 4 Aspecte din aplicațiile pentru realizarea sistemului integrat de recompense

Acest model a fost aplicat și pentru analiza unui grup și percepțiile pe care le are acesta cu privire la postul pe care îl deține în corelație cu alternativele reprezentate de posturile la firmele concurente. Dreptul la muncă, precum celelalte drepturi ale omului este reglementată pe pe baza celor mai importante principii juridice deoarece „întreaga civilizație umană este în esență fondată pe muncă, ceea ce face ca toate libertățile publice ce au legătură cu munca să fie considerate

fundamentale”. Libertatea muncii presupune dreptul persoanei de a alege singură și liberă profesia, dacă muncește sau nu, unde, pentru cine și în ce condiții.

Ca fenomen economic, mobilitatea forței de muncă face posibil mecanismul pieței muncii care permite creșterea competitivității agenților economici și bunăstării populației.

Analiza nevoilor angajaților aplicată pentru grupuri determină obținerea și a altor valori decât 0 și 1 deoarece acestea reprezintă media preferințelor fiecărui subiect. În schimb, aceste vor fi procesate ca și în cazul anterior, prin însumare și determinarea ponderii din total nevoi.

Probabil că datorită profilului asemănător al grupului, beneficiile financiare și dezvoltarea profesională au fost principalele nevoi resimțite de către grup. Pe ultimele locuri se află flexibilitatea procesului de lucru și ambianța agreabilă la locul de muncă. În consecință, instrumentele de motivare a angajaților pot fi orientate în special către aceste direcții pentru a administra eficient costurile cu resursele umane.

Stabilirea parametrilor oportunității deciziilor de internalizare – externalizare

Cercetători în producție și aprovizionarea pe filieră susțin că externalizarea a evoluat pe baza dilemei: a face sau a cumpăra. Externalizarea este o paradigmă de afaceri conform căreia o organizație își transferă o parte din procesele proprii către un furnizor de servicii. Structura externalizării este complexă, deoarece presupune o gamă largă de activități și funcții care determină dileme manageriale

Determinarea costurilor interne de realizare a lucrărilor agricole a constat în calcularea indicatorilor precum: cheltuielile cu deprecieri / lucrare /ha, cheltuielile cu reparațiile / lucrare / ha, cheltuielile cu întreținerea / lucrare /ha, cheltuielile cu motorina / lucrare /ha. cheltuieli cu salariile / lucrare /ha.

Cheltuielile cu deprecieri / lucrare /ha sunt diferite de cheltuielile cu amortizarea și presupun consumurile de capital fix determinat de valoarea de achiziție a mijloacelor fixe, valoarea finală a acestora (chiar dacă aceasta ar reprezenta doar vânzarea la fier vechi), durata apreciată de funcționare (în funcție de evoluția prețurilor pe piață a mijloacelor fixe) și numărul de ore de utilizare pe an. Cheltuielile cu întreținerea echipamentelor agricole s-au estimat în funcție de datele interne ale unității și nivelul de utilizare a acestora.

SERVICII DE CERCETARE-DEZVOLTARE PENTRU ELABORAREA UNOR MĂSURI INOVATIVE DE CREȘTERE A VIABILITĂȚII ECONOMICE ÎN CONDIȚII DE INSTABILITATE MACROECONOMICĂ – VIATELLA

	Valoare internă	Valoare externă	Diferența de deprețiere	Unități	Preț unitar	Costuri	Beneficii	Profit	Costuri	Beneficii	Profit
Costuri de deprețiere	470.000	17.000	453.000	10	45.300	453.000	0	0	453.000	0	0
Preț maxim al serviciilor externalizate	86.400	1.000	85.400	10	8.540	85.400	0	0	85.400	0	0
Maximul de activități externalizate	117.300	1.000	116.300	10	11.630	116.300	0	0	116.300	0	0
Costuri de deprețiere SAL	104.300	1.000	103.300	10	10.330	103.300	0	0	103.300	0	0
Beneficii de deprețiere SAL	94.000	1.000	93.000	10	9.300	93.000	0	0	93.000	0	0
Costuri de deprețiere SAL	211.300	1.000	210.300	10	21.030	210.300	0	0	210.300	0	0
Profit maxim											
Profit maxim intern	470.000										
Profit maxim extern		17.000									
Profit maxim total											
Profit maxim intern	470.000										
Profit maxim extern		17.000									
Profit maxim total											

Figura nr. 5 Aspecte din aplicațiile pentru stabilirea parametrilor oportunității deciziilor de internalizare – externalizare

Instrumentele necesare pentru decizia de internalizare sau externalizare a unor activități sunt legate de situația internă a unității economice și de piața serviciilor specifice. Acestea se referă la prețul maxim al serviciilor activităților externalizate, și volumul minim al activității pentru care este oportună internalizarea respectivelor activități. Toate acestea s-au corelat cu indicatorii de rezultat economic ai unității pentru obținerea unor parametri reper față de care să se orienteze managementul fermei în decizia de externalizare – internalizare.

Stabilirea facilă a structurii de producție pentru creșterea performanțelor economice.

Agricultura multifuncțională valorifică și pune la dispoziție produse ce nu pot fi comercializate, printre acestea putând să se regăsească bunuri publice precum accesul la natură și punerea la dispoziție a unui peisaj atractiv. În Europa a crescut în mod semnificativ această cerere de bunuri publice, oamenii fiind mai mult preocupați de degradarea mediului natural, emisiile de gaze cu un posibil efect de seră, schimbările climatice sau de factori precum calitatea

SERVICII DE CERCETARE-DEZVOLTARE PENTRU ELABORAREA UNOR MĂSURI INOVATIVE DE CREȘTERE A VIABILITĂȚII ECONOMICE ÎN CONDIȚII DE INSTABILITATE MACROECONOMICĂ – VIATELLA

vieții comparativ cu interesele mai scăzute față de posibilele deficiențe de producție. Ca o consecință a acestui lucru, este necesară o abordare care să se bazeze pe asigurarea obiectivelor esențiale mediului și vieții sociale, în defavoarea creșterii producției sau a liberalizării politicilor agricole.

Pentru edificarea acestui subiect sau pentru a furniza instrumente de analiză necesare întreprinzătorilor pentru fundamentarea deciziei de diversificare / specializare, s-au realizat cercetări cu echipe proprii care au avut la bază următoarele ipoteze:

1. în condiții nefavorabile de microclimat, unele culturi realizează producții superioare în detrimentul majorității celorlalte;
2. structură specializată de producție va determina rezultate economice superioare pe media perioadei care vor compensa perioadele (anii) în care producțiile acestora înregistrează valori reduse;
3. diversificarea producției determină niveluri constante de eficiență datorită impactului redus a fiecărei dintre culturi asupra rezultatului economic general;
4. viabilitatea specializării sau diversificării producție poate fi determinată prin intermediul marjei de siguranță.

În cadrul primei etape s-a plecat de la ipoteza că există o corelație inversă între producțiile medii la diferite culturi și în aceste condiții, diversificarea producției este justificată de existența unor culturi care să înregistreze creșteri de producție în anii defavorabili pentru celelalte culturi.

Astfel, s-a procedat la determinarea evoluției producțiilor medii la culturile: orz, fasole, porumb, mazăre, cartofi, rapiță, orez, soia, floarea soarelui și grâu pe baza datelor obținute de la FAOSTAT. Perioada analizată a fost de 58 ani: 1961-2018 și s-au prelevat informații pentru producțiile din România. Analiza celor zece culturi nu indică nici o formă de corelație inversă (coeficient Pearson negativ) deci, nici o cultură nu înregistrează o creștere a producțiilor medii în condițiile în care pentru altele producțiile medii scad.

Rezultatele cercetărilor din această etapă arată că nu există corelație inversă între producțiile medii la culturile analizate. În aceste condiții diversificarea producției nu este justificată de existența unor culturi salvatoare în condițiile în care celelalte înregistrează producții reduse.

SERVICII DE CERCETARE-DEZVOLTARE PENTRU ELABORAREA UNOR MĂSURI INOVATIVE DE CREȘTERE A VIABILITĂȚII ECONOMICE ÎN CONDIȚII DE INSTABILITATE MACROECONOMICĂ – VIATELLA

În a doua etapă s-a procedat la determinarea veniturilor medii pentru cel șase culturi analizate pentru a se determina posibilitatea obținerii unor încasări superioare la unele culturi în condițiile în care la majoritatea se înregistrează scăderi ale producțiilor medii.

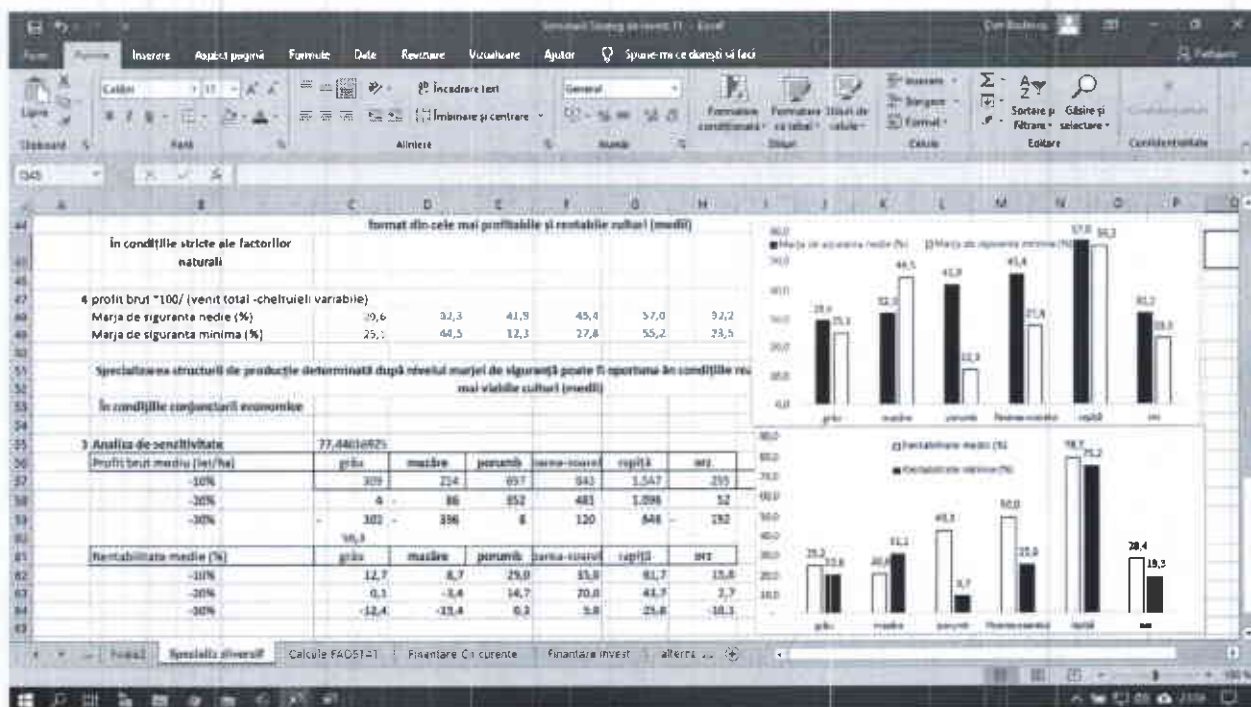

Figura nr. 6. Aspecte ale aplicațiilor cu privire la stabilirea structurii de producție

Totuși, principalul obiectiv al oricărui antreprenor este maximizarea profitului brut și a rentabilității activității. Pentru aceasta, s-a procedat la determinarea profitului brut mediu, profitului brut minim, rentabilității medii, rentabilității minime. Rezultatele nu au fost favorabile diversificării ci specializării pe cele mai rentabile culturi.

Astfel, s-a infirmat ipoteza a treia conform căreia diversificarea producției determină niveluri constante de eficiență datorită impactului redus a fiecărei dintre culturi asupra rezultatului economic general. Diversificarea nu este justificată nici prin acest raționament.

A patra etapa a cercetărilor propune alegerea strategiei specializării sau diversificării producție pe baza utilizării marjei de siguranță. Acest indicator este reprezentat de diferența dintre producția totală preconizată și producția la pragul de rentabilitate. Aceasta, reprezintă siguranța unității economice.

**SERVICII DE CERCETARE-DEZVOLTARE PENTRU ELABORAREA UNOR MĂSURI INOVATIVE DE CREȘTERE
A VIABILITĂȚII ECONOMICE ÎN CONDIȚII DE INSTABILITATE MACROECONOMICĂ – VIATELLA**

Și această cercetare a s-a infirmat ipoteza a patra conform căreia diversificarea producției determină niveluri constante de eficiență datorită impactului redus a fiecărei dintre culturi asupra rezultatului economic general. Diversificarea nu este justificată nici prin acest raționament în schimb, suma acestor raționamente corelate cu considerentele de ordin tehnologic precum asolamentul sau biologia solului, au permis determinarea celor mai eficiente structuri de producție.

CONCLUZII

Scopul contractului de cercetare aplicată reglementată prin contractul 20304/09.11.2020, reprezentat prin elaborarea unor măsuri inovative de creștere a viabilității economice în condiții de instabilitate macroeconomică a fost îndeplinit implicit prin îndeplinirea fiecărui obiectiv specific al cercetării.

În cadrul măsurilor inovative de creștere a viabilității economice în condiții de instabilitate macroeconomică prin instrumente de optimizare a utilizării capitalului s-a realizat un model de optimizare a costului de capital și s-a elaborat o aplicație pentru determinarea costului relativ de finanțare a activității în agricultură.

Modelul de optimizare a costului de capital permite determinarea costului de capital real printr-un algoritm care utilizează valori de piață a mijloacelor fixe și care sunt disponibile on line într-o multitudine de baze de date. Unitatea economică beneficiară poate să determine și să actualizeze analiza costului de capital retroactiv și mai ales proiectiv cu un efort minim de resurse umane și financiare pentru casarea unor mijloace fixe costisitoare, respectiv, pentru alegerea celor mai eficiente elemente de investiții.

Aplicații pentru determinarea costului relativ de finanțare a activității în agricultură evidențiază în primul rând costul capitalului propriu în relație cu performanțele proprii și cu alternativele de piață dar permite, de asemenea, identificarea costului finanțării mai eficiente și viabile.

Măsurile inovative de creștere a viabilității economice în condiții de instabilitate macroeconomică prin instrumente de optimizare a utilizării forței de muncă au presupus realizarea unui model de determinare a sistemului motivațional al angajaților și propunerea unui sistem integrat de recompense care să asigure un nivel maximizat de eficiență economică. Acestea permit determinarea importanța motivațiilor din perspectiva angajaților și cuantificarea intensității cu care sunt percepute pentru determinarea calității procesului de muncă și identificarea celor mai eficiente forme de recompensare.

SERVICII DE CERCETARE-DEZVOLTARE PENTRU ELABORAREA UNOR MĂSURI INOVATIVE DE CREȘTERE A VIABILITĂȚII ECONOMICE ÎN CONDIȚII DE INSTABILITATE MACROECONOMICĂ – VIATELLA

În cadrul măsurilor inovative de creștere a viabilității economice în condiții de instabilitate macroeconomică prin instrumente de management s-au construit două aplicații informatice: pentru stabilirea parametrilor oportunității deciziilor de internalizare – externalizare și pentru stabilirea facilă a structurii de producție pentru creșterea performanțelor economice.

În funcție de costurile specifice activităților proprii, prețurile serviciilor de la terți, considerentele de natură tehnică, avantajele și dezavantajele alternativelor, beneficiarul poate decide în cunoștință de cauză să externalizeze o parte dintre activități sau dimpotrivă, să internalizeze altele.

De asemenea, poate să restructureze producția agricolă în condiții de eficiență economică pentru a asigura o rezistență sporită la impactul riscului și incertitudinii date de factorii conjuncturali.

Aceste produse, furnizate ca rezultate a serviciilor noastre de cercetare, reprezintă instrumente indispensabile realizării unui management performant orientat către dezvoltare economică durabilă. Mai devreme sau mai târziu, competiția tot mai acerbă, actuală și mai ales viitoare, va impune elaborarea și implementarea unor instrumente tot mai complexe și elevate. Acestea pot fi realizate doar printr-un parteneriat strâns între instituțiile de cercetare și actorii economici.

ACKNOWLEDGMENTS

Mulțumim managementului beneficiarului SC Tella Impex SRL reprezentat prin dl Director Liviu TEODORESCU pentru încrederea acordată serviciilor noastre de cercetare aplicată, apreciem viziunea pro-activă în relație cu schimbările mediului economic și ne afirmăm disponibilitatea pentru alte colaborări în planul cercetării și în alte domenii specifice activității noastre.

De asemenea, mulțumim Conducerii U.S.A.M.V. Iași pentru că a permis utilizarea facilităților de cercetare în scopul proiectului și ne-a asigurat sprijinul instituțional necesar.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

- Bloisi W, Cook CW, Hunsaker PL (2003). Management and Organisational Behaviour, McGraw-Hill, pp.169-208.
- Busi M., McIvor R. 2008. Setting the outsourcing research agenda:the top-10 most ugent outsourcing areas, Strategic outsourcing: An international journal, Vol.1, No. 3, 185-197.
- Fuschi, D. L.: Tvaronavičienė, M. 2016. A network based business partnership model for SMEs management, Entrepreneurship and Sustainability Issues 3(3): 282-289.
- Gerbl M., McIvor R., Humphrey 2009. Global services outsourcing: Critical aspects and future directions. POMS 20th Annual Conference, 1-23.
- Jackson J., Ray Minjares, Kyra S., Naumoff, Bina, Patel Shrimali, Lisa K. Martin (2009) Agriculture Policy Is Health Policy, Journal of Hunger & Environmental Nutrition, 4:3-4, 393-408
- Kerestešová, M. 2012. The model of motivating planning and planning motivation, Human Resources
- Kukreja, J. 2017. Internal marketing: a prelude or an outcome of employee motivation?, BVIMSR's
- Laissy A. P., 2015, Guide to Cost-Benefit Analysis of Investment Projects, Luxembourg: Publications Office of the European Union
- Marcinkeviciute, L. 2005. Employees' motivation model in Lithuanian food industry: search for theoretical and practical premises, Engineering Economics 3(43): 67-73.
- Mullins LJ (2005). Management and Organisational Behaviour. Prentice hall. UK 7th Ed. 88(431):1052-1058.
- Njegomir, V. and Ćirić, J.. 2013, The importance of hedge funds: The point of view of insurance companies and other institutional investors. Strategic Management, Vol.18, No.1, 2013, pp. 37-46.

**SERVICII DE CERCETARE-DEZVOLTARE PENTRU ELABORAREA UNOR MĂSURI INOVATIVE DE CREȘTERE
A VIABILITĂȚII ECONOMICE ÎN CONDIȚII DE INSTABILITATE MACROECONOMICĂ – VIATELLA**

- Pauceanu, A. M. 2016. Innovation and entrepreneurship in Sultanate of Oman – an empirical study, *Entrepreneurship and Sustainability Issues* 4(1): 83-99.
- Rózański J. 2019, Advanced System of SME Financing in Market Economy, Zagreb *International Review of Economics & Business*, Vol. 22, Special Conference Issue, pp. 15-23
- Veselinović, B. and Drobnjaković, M., 2014, Qualitative and Quantitative Analysis of Micro and Macro Aspects of Agricultural Finance. *Economics of Agriculture*, Vol. 61, No. 3, pp. 771-787.
- Yi S., Guo K., Chen Z. 2016. Forecasting China's service outsourcing development with an EMD-VAR-SVR ensemble method. *Procedia computer science*, 91, 392-401.